XVI. FIATAL MŰSZAKIAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

Kolozsvár, 2011. március 24–25.

PÉCS 2010 – INDÓHÁZ TÉR ÉS KÖRNYÉKE RENDEZÉSE

BORKA Andrea, HOFFECKER Ákos, KÓSA Balázs, LŐKE Ferenc, NÉMETH István

Abstract

The essay describes in details the actual problems of Indóház square (railway station) in Pécs, and their solutions. This point of junction is not only significant to those who arrive on train, but with the buses coming and going, is highly important in local traffic. The central bus terminal is now on this most important traffic junction of the city, and the long-distance bus terminal – the southern towngate – can be reached through the nearby Domus square. There are problems with the traffic organization, the approach of the parking places near the square is complicated. The places meant for pedestrian traffic don't make any rational scheme and their condition is critical due lack of any repair. It can be laid down as a fact that the surrounding squares are monofunctional, with the domination of traffic – mostly ruled by cars and the demand of parking. There are only few street furnitures, all being in bad state, there are hardly any statues and works of art, there is no water, the drinking fountains don't work. This together cause that these squares don't have original faces, nor any power to create a community. "Green roads for everyone!" With this slogan we desired to show the mentality that led us through our work. We want the nowadays so fashionable 'green principles' not only to be good stereotypes, but a real standpoint of organization. The green of the traffic lamp is in harmony with the freedom given by nature, and we want to show this duality by planning such an important point of junction. We gathered the information needed for elaborating our subject by local inspections, photo documentation, library research, visiting websites, studying the present traffic and development order. We crosschecked several times so far with the competent specialists of the Transport Service of Pécs.

Key words:

railway station, Pécs 2010, Indóház square, Móricz Zsigmond square

Összefoglalás

A dolgozat részletesen ismerteti a pécsi Indóház – tér és környéke jelenlegi problémáit és az ezekre való megoldásokat. Ez a csomópont nemcsak a vasúton érkezők számára meghatározó hely, de innen induló, ide érkező vagy áthaladó buszjárataival a helyi közlekedésben is kiemelkedő szerepe van. A város legfontosabb közlekedési csomópontjában helyezkedik el jelenleg a belvárosi buszpályaudvar, valamint a közeli Domus – parkon keresztül érhető el a belváros déli kapujaként a távolsági buszpályaudvar. A környék közlekedési rendje problémás, a tér melletti parkolók megközelítése nehézkes. A gyalogos közlekedés céljára szánt területek nem alkotnak racionális rendszert a területen, és a karbantartás hiánya miatt állapotuk kritikus. Megállapítható, hogy az Indóház tér környékének közterei monofunkcionálisak, a közlekedés dominanciájával. Ezen belül is a gépjárművel való közlekedés, illetve a parkolási igények uralkodnak. Kevés, és rossz minőségű utcabútor található a területen, köztéri szobor, műalkotás alig van, víz nem jelenik meg, az ivó kutak nem működnek. Mindezek együttesen azt eredményezik, hogy a terület közttereinek nincs sem egyedi arculata, sem közösségsszervező ereje. „Zöld utat minden közlekedő számára!” Ezzel a szlogennel érzékeltetni kívántuk azt a mentalitást, ami vezetett bennünket munkánk során. A manapság divatos „zöld elveket” nem csupán hangzatos sztereotípiáknak szánjuk, hanem valódi rendezési szempontnak. A közlekedési lámpa zöldje összecseng a természet nyújtotta szabadságérzettel, s ezt a kettősséget kívánjuk érzékeltetni egy ilyen fontos csomópont megtervezésekor. A témánk feldolgozásához szükséges anyagot többszöri helyszíni szemlével, fotódokumentációval, könyvtári kutatással, weboldalak megtekintésével, jelenlegi forgalmi és beépítési rend tanulmányozásával összegyűjtöttük. Több ízben egyeztetünk a Pécsi Közlekedési Vállalat illetékes szakembereivel.

Kulcsszavak:

vasútállomás, Pécs 2010, Indóház tér, Móricz Zsigmond tér

1. „Zöld utat mindenkinek!”

Tervezési területünk a pécsi Indóház térre és környékére korlátozódik. Tervezési koncepciónk szlogen-jével érzékeltetni kívántuk azt a mentalitást, ami vezetett bennünket munkánk során. A manapság divatos „zöld elveket” nem csupán hangzatos sztereotípiáknak szánjuk, hanem valódi rendezési szempontnak. A közlekedési lámpa zöldje összecseng a természet nyújtotta szabadságérzettel, s ezt a ket-tösséget kívánjuk érzékeltetni egy ilyen fontos csomópont megtervezésekor.

A manapság egyre fontosabbá váló személyi- és vagyónbiztonság megteremtésére a köztereken a már bevált módszert követve kamerákat helyeznénk el. Ezzel védenénk az esztétikai szempontból egységesre alakított táblákat, egyedi ülőbutorokat, melyek ellen tudnak állni a vandál emberek erőszakos cselekedeteinek, és szeméttárolóval vannak egybeépítve. A városba érkező turisták számára egyértelmű információkat közvetítő táblákat állítanánk fel. Az ugyancsak egységes közvilágítási rendszer harmonizál a kényelmi szolgáltatást nyújtó ivóutakkal. Tervezésünk során fontos szempontot jelentett a helyszínen már kialakult formák tiszteletben tartása és a meglévő magántulajdonok megközelíthetősége. Tudni kell az itt élőknek, hogy a beruházás eredményeként ingatlanuk értéke jelentősen meg fog növekedni.

2. Téralakítás

A tervezési területet a jelenleg kelet-nyugat, észak-dél irányú közlekedési szerkezeti vonalak tagolják több térre, térrészre. Ezek egyértelműségét tompítottuk azzal, hogy ezen közlekedési vonalakat nem erősítjük, valamint a terek közötti hangulati és funkcionális kapcsolatot az egységes, de térrészekhez illeszkedő burkolat, valamint a hangsúlyos zöldfelületi kapcsolatok erősítik. Mindemellett megmarad a terek önállósága, de egységes szerkezetben jelennek meg és reprezentálják a gyalogosok által egyértelműen uralt terület határait.

1. ábra A tervezési terület bemutatása

Mivel a nyugati terület zsákutca jellegű, ezért úgy gondoltuk, hasznosabb lehetne, ha a 19158/2 hrsz-ú telek parkolójával összevonnánk, mivel így további parkolóhelyek alakulnának ki, köztük többet a mozgáskorlátozottaknak tartanánk fenn. Előnye továbbá, hogy közvetlenül el lehetne jutni mind a postához mind az állomás épületéhez. „PARKOLJ ÉS TÖMEGKÖZLEKEDJ!” Ezt az elvet szeretnénk megszerettetni a helybéliekkel és az ide látogatókkal egyaránt. Távlati javaslat: a meglévő MÁV P+R parkoló vertikális növelése a növekvő igények kielégítésére. Természetesen nem mindegy, hogy hova és hogyan. Kellemes érzetet vált ki az emberekből az, ha virágos, zöld terület várja megérkezésekor, növeli a komfortérzetet, ha a tér a várakozás ideje alatt egyben pihenést is biztosít az átutazó számára. A zöld terület növekedésével egy olyan oázis fogadja az érkezőt, ami egyben kiindulópont is lehet, megkönnyítve ezzel a továbbutazást. A csend biztosítása érdekében átcsoportosítottuk a helyi járatos buszok induló, illetve érkezési pontjait.

A megfelelő számú buszok parkolása a MÁV Igazgatósági épületétől nyugatra, az átalakított busz és személyautó parkoló helyére kerül. A parkolóból induló buszok a közutak igénybevétele nélkül jutnak el az induló helyekre. Limitáltuk a téren várakozásra jogosult taxik számát tízre, s korlátozzuk az ide célforgalommal behajtó járművek várakozási idejét 5 percre. Az árufeltöltés így megoldható, de a zajos tehergépjárművek nem zavarják meg a várakozók nyugalma. A forgalmi irodát az Indóház jelenleg is meglévő, de nem használt nyugati szárnyába telepítenénk át, így a keleti oldalán lebontásra kerül a környezethez és magához az épülethez sem illő toldott épületrész. Ugyanakkor egy rövid idejű, színvonalas tartózkodásra alkalmas Hostelt alakítanánk ki az Indóháztól nyugatra található MÁV tulajdonú épületben, meghonosítva Pécsen a nemzeteken átívelő közösségformáló, hátizsákos turizmust. A tér fő attrakciójának meghagyjuk az Indóházat, új beépítésnek, az északi térfal visszaállítására az erre kijelölt telekre, a PÉSZ szabályainak megfelelő gesztus értékű építményt javaslunk, amely mind beépítés, mind megjelenésében is a hely szelleméhez kötődik, de nem akar uralkodni a téren, tiszteletben tartja annak múltját, jelenét és jövőjét. A létesítmény különböző funkciókkal gazdagítaná Pécs városát és a vasútállomás terét. A tervezett inkubátorház funkció mellett helyet kapnak az épülettömegben kisebb, térkapcsolatot igénylő funkciók (kerékpárkölcsonzó, kávézó, cukrászda, gyorsétterem stb). Szükséges parkoló igény a földszinten, térszint felett megoldott. A tervezett tömeggel egységet alkot, de attól elkülönül a teljesen körüljárható „KAPU ÉPÜLET”. A Szabadság utca beépítését lekövetve a zárótűzfal kontúrját „kihúztuk”, az így kialakult nyers kaput erősítendő tükröződő üvegfelületet terveztünk, melyben az Indóház épülete és az ide látogató visszatükröződik, optikailag is megerősítvén ezzel a megérkezés és elutazás első benyomását. Hasznos segítséget jelentene a kapu épületben elhelyezett infopont, ajándékbolt, látványpékség és zöldséges. A tervezett épület kivitelezésekor éppúgy törekednénk az energiatudatos építkezésre, mint a köztéri napelemes lámpák elhelyezésére. Hasznosítanánk a csapadékvizet és a napenergiát egyaránt, hogy az „ökoház” megfeleljen XXI. század követelményeinek. A főkapun kilépve a városban található főbb épületek, nevezetességek méretarányos, épített modelljén szemlélhetné meg a tájékozódni vágyó a város hírességeit, mely a kiválasztott haladási irányt egyértelművé teszi. A kőből készült építmény víz- és fényjátékkal kápráztatná el a turistákat. Talán

pont ez lenne az, ami az amúgy továbbutazni szándékozót még néhány napig Pécs városában tartaná. Ehhez rögtön a helyszínen segítséget is kapna. A MÁV Igazgatósága által használt parkoló az épület északi oldalára, a Kálvin utcába került, az egykori parkoló helyét az észak-déli gyalogos forgalomnak adtuk át. Ezen terület mellett kapott helyet a buszok parkolója az OTÉK szabályainak megfelelően, a tervezett forgalmi rend szerint beérkező buszok a parkolóban eltöltött várakozási idő után, közút használat nélkül térhetnek vissza az induló állásokhoz. A kiíró által meghatározott számú buszok elhelyezésre kerültek, a kért hét induló állás helyett nyolcat javaslunk a nem helyijáratos és vonatpótló autóbuszok számára. Az általunk tervezett buszállomás decentrumként működhet, melynek zavartalan működését egy esetleges hiba (út, közmű) sem zavarhatja meg, ideiglenesen a tervezett utakon a forgalom átcsoportosításával a folytonos működés megoldható. A Vasút utcai buszos közlekedés megszűnik, ezen a vonalon tervezzük a gyalogosok akadálymentes elvezetését a belváros felé, a díszburkolaton a meglévő funkciókhoz (irodaház, játéktér) napi néhány autó közlekedhet. A Szabadság és Kálvin utca találkozásánál forgalmi rend változást javaslunk. A tervezett balra kanyarodó sávban elhelyezett nyomásérzékelő segítségével biztosítjuk a csomópont forgalmának zavartalan haladását.

Összességében egy olyan próbálkozásnak tekinthető a munkánk, amely érdekes kérdéseket boncolgat, felvet problémákat. Számunkra fontos volt ennek a térnek a kitalálása, magasabb színvonalra helyezése. Reményeink szerint ez minimum elgondolkodtatja a város vezetőségét az Indóház tér problémáival kapcsolatban.

Irodalom

- [1] Pilkhoffer Mónika: *Pécs építészete a századfordulón*, Pro Pannónia Kiadói Alapítvány, Pécs, 2004.
- [2] Szentkirályi Zoltán: *Az építészet története*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2004.

Kósa Balázs, doktorandusz hallgató

Munkahely: Pécsi Tudományegyetem, Pollack Mihály Műszaki Kar, Építéskivitelezés Tanszék
Cím: 8315, Magyarország, Gyenesdiás, Bem József utca 23.
Telefon / Fax: +36 30 539 9616
E-mail: kosa.balazs.84@gmail.com